

Zpravodajství z jižního Kavkazu

červen 2015

Smrtící povodně v Tbilisi

Nejméně 19 lidských obětí si vyžádaly bleskové povodně, které zasáhly v polovině června Tbilisi. Mezi oběťmi povodní bylo také velké množství zvířat chovaných v tamní zoo, včetně tygrů, medvědů, vlků, lvů nebo tučňáků. Některá zvířata byla zastřelena poté, co se dostala ze zaplavených výběhů na svobodu. Podle předběžných odhadů způsobila velká voda škody za asi 44 milionů dolarů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-zoo-escaped-lion-death/27077049.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-tbilisi-flooding-death-toll-rises/27075770.html>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28356>

Je létání do Gruzie bezpečné?

Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) zařadila Gruzii na seznam zemí, v nichž není letecká doprava bezpečná. Učinila tak na základě bezpečnostního auditu z prosince 2013, při kterém zjistila, že gruzínské úřady nedostatečně kontrolují provoz leteckých společností. Na tomto seznamu je vedle Gruzie pouze 12 zemí – Angola, Botswana, Džibutsko, Eritrea, Thajsko, Haiti, Kazachstán, Libanon, Malawi, Nepál, Sierra Leone a Uruguay.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/27093368.html>

(EN) <http://cbw.ge/home/despite-civil-aviation-agencys-refutation-georgia-red-flagged-by-icao/>

Americká válečná loď v Batumi

USS Laboon.

Zdroj: Wikipedia.org.

Americký torpédoborec USS Laboon zakotvil na konci června na několik dní v gruzínském černomořském přístavu Batumi. Zastávka v Batumi byla součástí týden trvajících cvičení v Černém moři a jejím cílem bylo podle gruzínských ministryně obrany Tiny Chidašeli potvrdit závazek Spojených států upevňovat vztahy se svými partnery v regionech, mezi něž Gruzie patří.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28387>

Gruzie v americké zprávě o terorismu

Americké ministerstvo zahraničí vydalo výroční zprávu o terorismu, která se týká i Gruzie. Zpráva říká, že ačkoli Gruzie úspěšně uplatňuje protiteroristická opatření, určité obavy vzbuzuje fakt, že tato země zůstává významnou transitní zemí pro mezinárodní terorismus, i to, že padesát až sto občanů Gruzie se aktivně připojilo k teroristickým skupinám na území Sýrie a Iráku. V oblasti údolí Pankisi, obývané převážně sunnitskými muslimy etnicky příbuznými s Čečenci, proběhlo v poslední době hned několik protiteroristických operací, při kterých byli zatčeni lidé údajně organizující nábor do teroristických skupin.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28373>

Změna vízových pravidel

Po drsném zpřísnění podmínek pobytu cizinců na území Gruzie z podzimu loňského roku udělala gruzínská vláda v červnu překvapivý obrat. Zatímco po poslední úpravě mohli občané více než stovky zemí světa zůstat na území Gruzie po dobu maximálně 90 dnů v období posledních 180 dní, nově mohou tito lidé v zemi zůstat bez víza až rok. Mezi země, jichž se to týká, patří např. členské státy Společenství nezávislých států, členové NATO a EU.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28337>

Ruské vojenské manévry v Jižní Osetii

Gruzínská ministryně zahraničních věcí je „extrémně znepokojena“ vojenským cvičením ruských jednotek v Jižní Osetii, které bylo zahájeno 10. června. Podle informací z ruského ministerstva obrany se cvičení účastní 1500 vojáků, výzvědné drony, modernizované tanky T-72 BM, bojová vozidla pěchoty BMP-2 a další těžké zbraně a vojenská technika. Podle gruzínského ministerstva jde o hrubé porušení podmínek příměří ze srpna 2008.

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=28344>

Protesty proti zdražování elektřiny v Arménii se vyostřily

Oznámení společnosti ENA, která v Arménii provozuje rozvodné sítě, o zdražení cen elektřiny vyvolalo vlnu protestů. Původně čtyřicetiprocentní (!) nárůst cen sice posléze ředitel společnosti vzal zpět a oznámil 17% navýšení tarifů, i to by však podle protestujících způsobilo vážnou sociální krizi. Protesty pokračovaly prakticky po celý červen, a přestože byly nenásilné a nesly se v tanečním duchu, setkaly se s drsnou policejní reakcí. Policie použila proti demonstrantům vodní děla a v samotném Jerevanu zadržela téměř 250 lidí.

(EN) http://www.armenianow.com/news/64017/armenia_electricity_tariff_psrc_nazaryan

(EN) <http://asbarez.com/137126/electricity-price-hike-sparks-sit-in-protest-in-yerevan/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/armenia-russian-profiteering-at-heart-of-protests/27091644.html>

(EN) <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/06/armenia-investigate-alleged-police-abuses-after-protesters-doused-with-water-cannon-and-arrested/>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/armenia-protests-party/27092509.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/armenia-protest-yerevan-electricity/27093714.html>

(EN) http://www.armenianow.com/news/64821/armenia_electric_erevan_rally_protest

(EN) http://www.armenianow.com/news/64619/armenia_rally_electricity_price_rise_arrests_detained

Tankijan okomentoval jerevanské protesty

Serž Tankijan.

Zdroj: Wikimedia Commons.

Serž Tankijan, lídr americko-arménské rockové kapely System of a Down, podpořil protesty proti zdražování cen energií v Arménii a na svém facebookovém profilu kritizoval skutečnost, že arménské rozvodné sítě jsou vlastněny ruským koncernem: „Technická infrastruktura rozvodu elektřiny vlastněná zahraniční společností by měla být zestátněna a podrobena přísné regulaci a kontrolována nezávislým úřadem.“ System of a Down odehráli 23. dubna v centru Jerevanu obří koncert pod širým nebem při příležitosti připomenutí stoletého výročí arménské genocidy.

Již tehdy se Tankijan vyjádřil kriticky k současné arménské vládě.

(EN) http://www.armenianow.com/news/64645/armenia_serj_tankjan_facebook

Arménský premiér navštívil Prahu

Arménský předseda vlády Hovik Abrahamijan navštívil na počátku června Prahu. Hlavním cílem jeho cesty bylo podpořit vzájemný obchod mezi oběma zeměmi. Setkal se také se zástupci místní arménské komunity a při té příležitosti zdůraznil nutnost spolupráce i ve sféře kultury, vzdělání, energetiky nebo turistiky. Mezi tématy diskutovanými s představiteli české vlády byla i otázka případného vydání Andranika Soghojana, jedné z nejužší postavených figur arménské mafie. Soghojan byl v Praze odsouzen v nepřítomnosti k 22 letům vězení za objednání nájemné vraždy. Podařilo se mu však uniknout do Arménie, kde se dnes pravděpodobně ukrývá.

(EN)

www.armenianow.com/news/64013/armenia_prime_minister_hovik_abrahamyan_czech_visit

(EN)

www.armenianow.com/news/64052/armenia_prime_minister_hovik_abrahamyan_andranik_soghojan_czech_republic_visit

(EN) <http://www.tert.am/en/news/2015/06/03/chekhahay-hamaynq/1695478>

(EN) <http://www.tert.am/en/news/2015/06/03/Hovik-Abrahamyan/1695121>

Vlakové spojení Jerevan–Batumi obnoveno

V polovině června bylo obnoveno letní přímé vlakové spojení mezi černomořským přístavem Batumi a Jerevanem. Spojení mají zajišťovat pohodlné vagóny s wifi připojením na internet.

Cena jízdenek se pohybuje od 13 do 29 tisíc dramů (asi 670–1500 Kč), podle stupně pohodlí. Doba jízdy je okolo 16 hodin a vlak jezdí denně až do 1. října.

(EN) www.armenianow.com/news/64377/armenia_batumi_railway_opening_summer_season

Zemřel miliardář a mecenáš Kirk Kerkorijan

Kirk Kerkorijan.

Zdroj: Wikimedia Commons.

Americký miliardář s arménskými kořeny Kirk Kerkorijan zemřel 15. června v Beverly Hills ve věku 98 let. Kerkorijan patřil mezi největší mecenáše v Arménii. V roce 2004 obdržel od tehdejšího arménského prezidenta Kočarijana nejvyšší státní vyznamenání.

Prostřednictvím své nadace Lincy Foundation, založené v roce 1989 po ničivém zemětřesení v severní Arménii, daroval Kerkorijan Arménii více než miliardu dolarů.

(EN) www.armenianow.com/news/64460/armenia_kirk_kerkorian_serzh_president_sargsyan_condolences

Jihokavkazské země na Globálním indexu míru

Institut pro ekonomiku a mír (Institute for Economics and Peace, IEP) vydal Globální index míru srovnávající země světa podle úrovně míru. Arménie se umístila na 91. místě a její hlavní vojenský protivník, Ázerbájdžán, dokonce na 132. místě. Situace v obou zemích se oproti minulému roku zhoršila, a to zejména kvůli stále častějším narušením příměří na vzájemných hranicích a v Náhorním Karabachu, který si Arménie i Ázerbájdžán nárokují.

Třetí z jihokavkazských zemí, Gruzie, obsadila 79. místo, Írán 138., Turecko 135., Rusko 152. a USA 94. Na první příčce se umístil Island, na poslední (162.) Sýrie.

(EN) www.armenianow.com/news/64529/armenia_global_peace_index_azerbaijan_ranking

Precedent pro lidská práva uprchlíků

Evropský soud pro lidská práva rozhodl v červnu dva případy týkající se práv uprchlíků z Náhorního Karabachu. Došel k závěru, že jak Baku, tak Jerevan nese vinu za to, že civilistům, kteří museli uprchnout ze svých domovů, nebyla zaručena jejich lidská práva, zejména vlastnické právo, právo na soukromí a na nápravu škody. První žalobu podal k soudu ázerbájdžánský Kurd Fachradin Pašajev, žijící až do počátku 90. let v Lačinském koridoru, druhou Armén Minas Sarkisjan, vyhnaný z ázerbájdžánského Gulistánu. Oba rozsudky budou zcela jistě sloužit jako precedenty pro tisíce dalších podobných případů.

(EN) <http://www.rferl.org/content/nagorno-karabakh-azerbaijanis-armenians-court-rulings/27086666.html>

Evropské hry v Baku

Dvanáctého června byly v Baku zahájeny historicky první Evropské hry. Událost zastřešená Evropským olympijským výborem přilákala kromě sportovního světa také pozornost mezinárodních lidskoprávních organizací, upozorňujících na trvající závažné porušování lidských práv v zemi. Mnozí také poukazují na to, že se v zemi, kde většina lidí pracuje za několik málo stovek dolarů měsíčně, konají obří hry s celkovým rozpočtem dosahujícím deseti miliard dolarů. Záměr učinit z Evropských her prorežimní PR kampaň se tak příliš nenaplnil. Kromě relativního úspěchu lidskoprávní kampaně

Sport for Rights to způsobila i nešťastná událost, která se stala na samém počátku her a do značné míry zastínila velkolepé slavnostní zahájení. Řidič autobusu ze zatím nezjištěných příčin vjel do skupiny rakouských synchronizovaných plavců a několik z nich vážně zranil. Celý incident zachytila bezpečnostní kamera a záznam nehody se tak k nelibosti organizátorů her dostal na internet.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-aliyev-european-games-spotlight-human-rights/27067182.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-european-games-paying-the-price/27067100.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/dutch-pull-out-of-hosting-2nd-european-games/27064493.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-policeman-fired-over-release-of-bus-video/27073022.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-european-games-bus-austrian-swimmers/27068768.html>

Přivítání arménských sportovců

Hlasitým bučením přivítali diváci arménské sportovce během zahájení Evropských her v Baku. Do ázerbájdžánské metropole přijelo 25 Arménů reprezentujících svou vlast převážně v bojových sportech. Otázka jejich účasti na hrách v Baku se stala tématem vášnivých diskusí i v Arménii, přičemž mnoho Arménů rozhodnutí sportovců vydat se do zneprátené země kritizovalo. Podle nich se tím totiž podílejí na legitimizaci ázerbájdžánského režimu v očích světové veřejnosti.

(EN) http://www.armenianow.com/news/64313/armenia_baku_games_athletes_boosed

Emin Husejnov je volný

Ázerbájdžánskému obránci lidských práv Eminu Husejnovi, který byl poslední rok nucen skrývat se před zatčením na švýcarské ambasádě v Baku, se podařilo dostat ze země. Po dlouhých vyjednáváních mezi švýcarskými a ázerbájdžánskými diplomaty bylo Husejnovi dovoleno vycestovat a požádat o politický azyl ve Švýcarsku.

(EN) <http://humanrightshouse.org/Articles/21025.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-huseynov-switzerland-baku-embassy-asylum/27070371.html>

U2 vyzvali k propuštění politických vězňů

Bono, frontman irské rockové kapely U2, vyzval 12. června během koncertu v Montrealu k propuštění politických vězňů v Ázerbájdžánu. Zmínil konkrétně šest z nich – Intigama Alijeva, Rasula Džafarova, Leylu Yunus, Chadídžu Ismailovou, Anara Mammadliho a Emina Husejnova, jejichž portréty byly promítnuty na velkoplošné plátno během koncertu. Menší vadou na kráse tohoto významného gesta bylo jen to, že Bono některá jména značně zkomolil.

(EN) <http://www.rferl.org/content/u2-bono-azerbajani-political-prisoners-amnesty/27075003.html>

(EN) <http://www.rferl.org/media/video/azerbaijan-baku-rights-bono-u2/27075011.html>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na <http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? [Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!](#)

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ
tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz
<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:
Milan Štefanec, Světlana Zapadlová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými nepřátelými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezaujaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu transformační spolupráce ČR.